

HORVÁTH ILDIKÓ

Ereklyék, bővlik, jézusok

ESSZÉ

*„Székesegyházak belső terét, poharak szabályosan
felfele szélesülő csonka
kúpjait, megrepedt madártojások burkába szorult semmiket,
íróasztalfiókok belsejét, csak gyűjtötte, csak gyűjtötte...”*
LÁZÁR ERVIN: Gyűjtögető

Meglehető dilemma, ha az ember költözik vagy lakásfelújít, hogyan csoportosítsa könyveit. És persze óhatatlanul felötlik benne, hogy majd leszármazottai mit csinálnak annyi népraizzal, természet- meg környezetismerettel, nyelvkönyvvel, fizikával és metafizikával, mindennemű és méretű atlással, lexikonnal meg szótárral, amikor már minden ott a Wikin. Mi mégis ragaszkodunk a formához, szortírozuk, gondozzuk, cipeljük Őket rendületlen...

Na, de. Mikor ott roskadoznak egy kupacban, még annyi a lehetőség! Például: kortárs kedvenceim a polc egyik oldalán szemben a nagyapámtól örökölt Szépmíves Céh sorozattal — valamivel elválasztva, mondjuk. Vagy színek szerint? A barna meg a zöld kopott árnyalatait kombinálva, esetleg fehér-feketét pepitázva. Bolondos játék! Sárga csak egy szem, két színné közé teszem, messziről virít. Vagy keresztnevek szerint? Faludy mellett Dragomán, Füst mellett Kundera, Kosztolányi párban Tandorival, és bizonyára Vámos is megtisztelőnek tartaná, hogy Mészöly mellé kerül. Hopp, egy fura páros: Shakespeare és Csányi. De tényleg, mi lenne, ha édes-vegyesen? Freud Pszichoanalízise mellett az Anyós viccek. Na, jó, ezt talán mégsem. Bár miért is ne? És akkor hirtelen eszembe ötlött az a fantasztikus lakás, ahova a barátaink vittek el nyáron a házigazda félszázados szülinapi bulijára. Na, ott jól megfér egymás mellett műérték és giccs, lélekbe markoló gyönyörűség és megmosolyogtató kacat valami elképzelhetetlenül izgalmas és meghök-

HORVÁTH ILDIKÓ (1967, Magyarláros) családorvos, író. A MOGYE-n végzett, Marosvásárhelyen él. Néhány éve ír. Prózája jelent meg a Kortárs női hangok c., a Magyar Nők Szövetsége által kiadott pályázati antológiában és egy riportja a Drót Magazinban.

kentően disszonáns harmóniában. Polgárpukkasztás felsőfokon? Nem tudom. Amikor rákérdeztünk, honnan ez a felhozatal – bár idézhetném pontosan! –, valami olyasmit mondott, hogy miért vagyunk mi úgy oda?! Hiszen ez is, az is: mi vagyunk.

Annyira lenyűgözött a látvány! Nem tudtam mindent befogadni, csak hagytam, hogy hasson, hogy egyik ámulatból a másikba ejtsen. Kicsit olyan volt a hangulata, mint egy-egy több százados túlszűfolt sokgyerekes-nagyszülős-bejárónős, jól belakott patinás paplaknak, azzal a plusszal, amit egy világi régiség- és műgyűjtő életművész (és történész) belepakolt. Sok korommal meg geggel, ábrándos humorral és elkápráztató szépséggel,

mintegy szétkürtölve: a házam a váram! De inkább: a házam az ars poeticám, a házam a filozófiám, a házam a Kiáltványom. Életörömöm, hétköznapi nyúgeim, bizonytalanságaim, aprócska ünnepeim tere, megfáradt mosolyomé, bontások és építések, lemondások és újraindulások tere. Az Életem.

Az udvaron színes lampionok, sejtelmes-hívogató fények, vízzel teli ósdi kád, a sarokban kopott biciklik, zöld bokrok meg cserjék és egy kártyázónak-borozónak berendezett, liánokkal benőtt utánfutó. Bulizene, iszogató vendégek, barátok. Pincelejárát.

Az előszoba falán a ruhákkal, kalapokkal telt fogas fölött bekeretezett tenyérszi angyalkák egy sorban. Áhítással bámuljuk. Később tudom meg: egyetemi hallgatók műhelygyakorlatának terméke, Botticelli-reprók. Mielőtt kukába röpítették volna az angyalkákat, házigazdánk összeszedte, berámázta. A sorozatot megtöri egy fiatal hölgy korabeli fekete-fehér fényképe. Közeli felmenő, anno tizenévesen vízbe dobta magát. Szerelmi bánat? Ő is az angyalsor(s)ból mosolyog vissza ránk. Minden sarkon történetekbe botlunk...

A folyosón, ahol a fiúszobák bejárata sorjázik, bemélyedés a falban jókora mályvaszínű gipszfüllel. Mintha diszkréten figyelmeztetne: a falnak is füle van.

A fürdőszobában óriási kristálycsillár csüng a plafonon, a lábas kád fölött tatógó kacsatalpak muris pózban. Rusztikus rézcsapok, márványkagyló, s az egyik beszögellésben egy korabeli utcanévtábla: KEZE KÖZ.

Az árnyékszéken kiállózott, bekeretezett régi újságcikkek, vicces fotók. Oldalt a polcon többek között Nietzsche, Az emberiség krónikája meg egy tanulmány a borderline-ról.

A nappaliban furcsa-modern csövekkel körülölelt robusztus kandalló. Mögötte gigászi könyvespolc, ontja a szellemet, akár kályha a meleget télen. A sarokban kopottbarna zongora, az ablak alatt a földön élénk színekben tobzódó csupasz festmény, valami kortárs lehet, még friss festékszagú. A nagy asztal, a biedermeier komód roskadásig tele finomságokkal: színes saláták, sajtok, pástétomok, palacsinták és italok.

A konyha falán újabb gyűjtemények: bögrék, merítőkkanalak, tölcsérek, szűrők, lapítók hada, érdekes formavilága, mind valami szokatlan elrendezésben. Mozsarak, szárított fűszerek, illatfoszlányok...

A hálószobába ugyan nem nyertünk bepillantást, de elképzelttem rejtélyes hangulatát, sejtelmes fényeit, a hatalmas baldachinos ágyat kovácsoltvas cirádáival, bíborvörös függönyével, amit egy kosztümös film forgatás utáni díszletkiárusításán vásárolt fél áron. Bár a feleség nem éppen ilyenre vágyott... A gyertyatartókat, a kristálytükröt a plafonon, s az egyik szögletben a kanapét, ha netán este összerúgnák a port... Bár kissé megrekedt fantáziám biztos nem múlja fölül a valóságot! És egyáltalán, hol itt a rendhagyó?!

Az udvaron újabb felfedezés: szőlőindákkal takart imádkozó Jézus-sorozat, mind más-más keretben. Ha jól emlékszem, hét, de lehet, hogy kilenc. Közös kaptafára húzott látvány: a háttérben felszejlő telihold, víz, fenyők, Jézus szomorú arca, némelyiken fohászok. Zámbo Jimmy szárnyaló dalát hallom: „Nézz le rám, óh, Istenem!” Elsőre fel sem tűnik: mindenik balprofil. Ez is egy történet, ahogyan járja az ószereket, bolhapiacokat, eldugott falvakat újabbakat keresve, hátha találna bár egyet, amin Jézus jobbra néz. És ahogy megtalálja... Vajon hol őrzik?

Az éjfélnélkor érkező cigányzenekar – a feleség meglepetése – ünnepeltünk nótáját húzza. Hát, ez azért nem a

pentaton dallamvilág, tiltakozik bennem valami tánc házas múltamból. De el is szégyellem magam. Miért ne lehetne egy jót magyarnótázni?! Egy kiadós csárdást járni az ünne- pelt és a magunk örömére? Nyárádként járunk a „most kezdődik a, most kezdődik”-re. Húzza a primás, röppen a nóta, ropog-recseg szandálunk alatt a talpalávaló. A lábam

járja, de a fejem még zsong. Tanulni, minek hol a helye, fel-felocsúdni, hagyni magunkat meglepni, rácso- dálkozni... Mosolyogni önmagunkon, Freud és anyóspoénok egymásmel- lettiségén.